

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOLOGIE**

**TEZĂ DE DOCTORAT
REZUMAT**

Conducător științific

Prof. univ. dr. habil. DIANA CÂMPAN

Doctorand

SORINA-MARIA VICTORIA

ALBA IULIA

2023

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOLOGIE**

RODICA BRAGA – ÎNTRE CONFESIUNE ȘI AUTOFICTIUNE

Conducător științific

Prof. univ. dr. habil. DIANA CÂMPAN

Doctorand

SORINA-MARIA VICTORIA

ALBA IULIA

2023

CUPRINS

Introducere	6
I. Particularități ficționale și perspective teoretice asupra operei scriitoarei Rodica Braga	16
1.1. Un destin artistic pe canavaua istorică	16
1.1.1. Vocația singurătății și a singularității. Rodica Braga și contemporanii – vecinătăți culturale	22
1.2. Dimensiuni critice și teoretice. Propuneri conceptuale	31
1.2.1. Paradigma existențială și problema sinelui în literatură	31
1.2.2. Procedeele ficționalizării de sine	42
1.2.3. Funcțiile și dinamica discursului liric autobiografic/ autoficțional ..	48
1.2.3.1. Aporiile discursului liric autobiografic și autoficțional	48
1.2.3.2. Ficționalizarea autorului și efectele receptării	59
1.2.3.3. Statutul subiectului autoreferențial în discursul liric autoficțional	66
1.2.3.4. Paradigma identitară a subiectului autoficțional	73
1.2.3.5. Subiect - autor. De la „funcția de autor” la auto(r)ficțiune	81
II. Poezia Rodicăi Braga – marile evadări din structurile consacrate și fuga spre ego-grafii lirice	91
2.1. Ego-grafia sau „auto-grafia” – o nouă formulă poetică?	91
2.2. Ego-grafii lirice – o po(i)etică autobiografică sau autoficțională?	95
2.3. Modulații/ constante ale discursului liric. Elemente ale unui imaginar personal	104
2.4. (Tran)scrierea eului în poemele Rodicăi Braga	126
2.5. Metafore ale sinei. Identități poetice și subiecte discursive	135
2.5.1. „În carne și versur?”. Consubstanțialitatea poetei cu poemul	141
2.5.2. Coordonate / dimensiuni temporale ale ființei: Chronos – Kairos – Thanatos	144

2.6. Poezie și pandemie. Decantarea realului în substanța poemului autoficțional	153
2.7. „Ultimul eu” – ipseitatea thanatică	160
III. Proza Rodicăi Braga – autoreferențialitate ca ficțiune de sine	166
3.1. Despre po(i)etica autoreferențialității	166
3.2. Literatura - mărturisire a sinelui sau reconfigurare identitară? O cronologie a prozei	168
3.3. Textul confesiv - crochiu de scriere autoficțională	206
3.4. Ontologie lingvistică. Provocările unei viziuni interdisciplinare	216
3.4.1. Figura hibridă a instanței ilocuționare în pseudo-jurnalul <i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i>	216
3.4.2. Eu lingvistic – Eu scriptural	217
3.4.3. Autoficțiunea - o formă inovatoare de scriere a sinelui	219
3.4.4. Construcția eului textual prin intermediul elementelor deictice ..	220
3.4.5. Mărcile eului lingvistic în <i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i>	224
3.5. Strategii de ficționalizare a sinelui în proza scurtă	230
3.6. Spațio-temporalitatea și <i>patternul</i> identitar	239
3.6.1. Spațiul – revelator al profilului identitar	241
3.6.2. Temporalitatea narativă și dimensiunea identitară	259
Concluzii	263

BIBLIOGRAFIE	270
A. OPERA	270
1. În volum	270
2. În periodice (cronologic)	272
3. Interviuri	274
B. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ	275
1. În volum (în ordine alfabetică)	275
2. Referințe critice în periodice (în ordine alfabetică)	282
C. Referințe electronice	289
D. Alte lucrări consultate (alfabetic; articole)	293
Anexe	296
Correspondența autoarei cu scriitoarea Rodica Braga. Selecție pasaje reprezentative pentru tema cercetării	296
Selecție articole extrase din presa anilor 1970-1990 (cu referiri în lucrare).....	299

INTRODUCERE

Teza de doctorat cu tema **RODICA BRAGA - ÎNTRE CONFESIUNE ȘI AUTOFICTIUNE** are intenția de a (re)așeza în orizontul de interes al criticii literare creația unei remarcabile autoare, o voce singulară în literatura română actuală, poeta și prozatoarea RODICA BRAGA. **Principalul argument** care ne motivează demersul este faptul că, deși, de-a lungul timpului, au semnat articole și recenzii dedicate operei scriitoarei Rodica Braga critici și istorici literari consacrați (îi amintim doar pe Mircea Anghelescu, Al. Cistelean, Sultana Craia, Constantin Cubleşan, Ion Dur, Emil Manu, Dan C. Mihăilescu, Marin Mincu, Irina Petraș, Alex Ștefănescu, Cornel Ungureanu ș.m.a.), lipsește, totuși, din „peisajul” criticii literare românești, o lucrare amplă, care să cuprindă o viziune de ansamblu asupra creației acesteia.

Regretând această receptare lacunară și admirând, totodată, opțiunea Soniei Elvireanu de a publica, în anul 2014, un studiu critic generos, dedicat creației acestei scriitoare din generația contemporană, studiu intitulat *Rodica Braga: reprezentarea interiorității*¹, considerăm intenția noastră de a elabora o cercetare amplă, nu neapărat exhaustivă, drept prima abordare de acest gen aplicată scrierilor Rodicăi Braga, de o prioritate imediată.

Mărturisim, însă, că nu am intenționat o lucrare cu o structură monografică, de vreme ce autoarea în jurul căreia este construită prezenta lucrare se afla, la momentul începerii proiectului nostru doctoral, în plin efort creator și la vârsta deplinei maturități, opera sa fiind într-o clară proximitate a vârfului valoric. Întreaga sa activitate literară și receptarea operei cristalizează valențele unei personalități marcante, o cercetare în această direcție reprezentând o necesitate și un imperativ moral, cu atât mai mult cu cât destinul a oprit, în 2022, mult prea grabnic și neașteptat, deopotrivă cărările vieții și fluxul creației scriitoarei Rodica Braga.

Prin urmare, **alegere a temei** a avut la bază două motivații esențiale:

Primo: nu există, în momentul de față, în spațiul critic românesc, o cercetare extinsă, consacrată acestei voci discrete, dar deosebit de ofertante a literaturii române contemporane;

Secundo: motivația profund personală de a scrie despre creația unei personalități a culturii române actuale, de care m-am simțit foarte apropiată, încă de la prima „întâlnire” cu versurile acesteia, printr-o receptare empatică, determinându-mi, astfel, dorința subiectivă de a dezvolta o cercetare în această direcție.

---

¹ Sonia Elvireanu, *Rodica Braga: Reprezentarea interiorității – critică literară*, București, eLiteratura, 2014.

Personalitate complexă a literaturii române, Rodica Braga a reușit, de-a lungul unei vieți dedicate scrisului, să-și moduleze „vocea” după regulile armonice ale prozei și ale poeziei, în egală măsură. O prezență discretă, dar constantă în ultima jumătate de veac în literatura română, Rodica Braga este o scriitoare deplină, care, de la debutul editorial din anul 1972, a surprins prin paleta vastă a formelor de expresie. A publicat proză scurtă: *Sângele alb al pietrelor* (1972), *Eternități de o clipă* (1982), romane: *Nisipul memoriei* (1978), *Dincolo de dragoste* (1979), *Singurătatea pământului* (1985), *Maia* (1988), *Fluturile negru* (1994), *Și va fi ziua a opta...* (2001), *Adagio* (2007), *Vară de sidef* (2010), versuri: *Neliniștea cuvintelor* (1995), *A doua neliniște* (1997), *Stacojiu* (2000), *Visul bufniței* (2003), *Făptura de raze* (2007), *Senin ca-n ou* (2009), *Umbra din cuvânt* (2013), *Picătura de arsenic* (2015), *Timp în derivă* (2016), *Ametist* (2017), *Trupul de fum al zilei* (2018), *Zgomotul liniștii* (2019), *Sabie de lumină* (2020), *Poeme în mi bemol* (2021), *Șoaptele toamnei* (2021) reușind nu doar să treacă, cu ușurință, de la roman la poezie, ci și spre literatura pentru copii: *Prietenii lui Arthur* (1986), *Împăratul vrăjitor sau Poveste cu un lup alb* (1990) sau text religios: *Ce povestesc icoanele* (1991) care cuprinde secvențe biblice repovestite de către autoare, ori chiar la literatură intimistă cu (pseudo)jurnalul *Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate* (2005).

Confirmarea meritului și a talentului de scriitor vine, în mod oficial, dincolo de aprecierea publicului larg, și odată cu acordarea de către filiala Sibiu a Uniunii Scriitorilor din România a Premiului pentru debut pe anul 1978, pentru romanul său *Nisipul memoriei* (scriitoarea devenind membru al acestei asociații începând cu anul 1979). Puțin mai târziu, volumul *Prietenii lui Arthur* a primit Premiul Național pentru creație literară pentru copii pe anul 1986, în anul 2005 scriitoarei Rodica Braga i s-a conferit Premiul OPERA OMNIA acordat de Uniunea Scriitorilor din România – Filiala Sibiu, iar în anul 2007 romanul *Adagio* a obținut Premiul „Cartea Anului 2007” al filialei Sibiu a Uniunii Scriitorilor din România.

Într-o primă etapă a creației, romanul a fost genul preferat al scriitoarei, anul 1986 și prima colaborare cu poetul Mircea Ivănescu la volumul bicefal *Commentarius perpetuus* însemnând, pentru scriitoarea Rodica Braga, pășirea pe tărâmul Poeziei, concretizată în numeroase volume de versuri. Opțiunea pentru scris se manifestă încă din copilărie („Scrisul m-a luat în stăpânire cam pe la zece ani”²), descrisă în termeni de „cea mai mare bucurie sau cel

---

² Rodica Braga, *Anul 2000, simple exerciții de sinceritate*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2005, p. 40.

mai bun joc al meu”³, însăși viața scriitoarei fiind țesută pe coordonatele scrisului, căruia i se va dedica preț de o viață. Din osatura creației de un mare rafinament și subtilitate se disting propensiunea spre confesiune și spre dezvăluirea interiorității, scrutarea și disecarea eului interior, predilecția spre introspecție, plasate sub semnul romanescului prin narativizarea trăirilor lăuntrice într-un evidențiat discurs narativ homodiegetic, îmbrăcat într-un limbaj rafinat, cu rezonanță poetică.

Distilarea autobiograficului într-un creuzet ficțional reprezintă marca distinctă a creației scriitoarei Rodica Braga, care pare că descoperă o nouă „metodă” alchimică de topire a substratului autobiografic într-o operă de ficțiune, reușind să învâluie într-o carnație ficțională realitatea sterilă. Pendulând, de la un capăt la celălalt al creației sale, între confesiune și autoficțiune, scriitoarea Rodica Braga a resemantizat relația autor-personaj, creându-și un *alter ego* viabil, la baza întregii sale creații aflându-se delimitarea paradigmatică a *eului care scrie* și a *eului care trăiește*. Confesiunea, în cazul scrierilor Rodicăi Braga, poate lua, însă, forma unei ficțiuni românești, elementele (aparent) autobiografice plutind în siajul ficționalului. Cu toate că niciunul dintre textele sale nu se poate numi *autobiografie* în sensul tradițional al termenului, este evident „conținutul” autobiografic, existând între biografie și operă o relație de mutuală nutrire. Creațiile sale se conturează în sfera elementului autobiografic, acesta devenind sursă de inspirație, într-o manieră insolită, pentru literatura aflată, astfel, în prelungirea biografiei.

Rodica Braga nu își scrie opera. **Rodica Braga se (de-/re-)scrie pe sine.** *Scriere de sine și cu sine însăși* – aceasta este ipoteza de la care pornim și acesta ar trebui să rămână principiul prim de pătrundere în imaginarul său creator. Dincolo de instrumentele critice care înlesnesc decodificarea semnelor interioare înscrise în substanța și carnea creațiilor sale, lectorul va citi, filă după filă, un om. În miezul creațiilor sale se află un sâmbure ontic care însumează stări, trăiri, momente, contexte și întâlniri destinale, care vor recrea un puzzle existențial.

Având ca teză problema identității ca miez al întregii creații, ne propunem apropierea de opera scriitoarei Rodica Braga din perspectiva unei relații indisolubile între biografie și operă. Scrisul a devenit, de-a lungul timpului, pentru autoare, o extensie a sinelui, *scrierea de sine* și *scrierea cu sine* fiind mai mult decât o vocație, într-un parcurs ființial plasat sub semnul unui

---

³ Rodica Braga în *Dialogpetema „Între intenția autorului și interpretare”* (Interviu cu romanciera Rodica Braga), în „Discobolul”, serie nouă, anul IX, nr. 97-98-99 (103-104-105), 2006, p. 88.

crez personal: „Cine creează se creează pe sine în primul rând”⁴. În acest context, în studiul nostru vor fi evidențiați câțiva *termeni-cheie* precum: *scrierea cu sine - scrierea de sine, ego-ipostaze, egografii, reprezentare de sine, ficțiune a eului, procedeul ficționalizării de sine, strategii de ficționalizare a sinelui, semnificați identitari, biografeme, autoficțiune, imaginar personal, autoreferențialitate*, lectura în grilă identitară dovedindu-se cea mai plauzibilă metodă de abordare a textelor și cea mai pertinentă soluție de lectură.

Intenția este ca, prin crochiurile noastre de lectură, să identificăm și să stabilim mecanismele interioare cu care scriitoarea operează pe parcursul întregului său discurs, fie roman, poezie, proză scurtă, interviuri sau activitate publicistică, o latură a demersului nostru operând la nivel meta-critic, prin cercetarea materialelor care aparțin sau îi sunt dedicate scriitoarei – confesiuni, interviuri, eseuri, cronici – , această abordare *meta-critică* potențând exercițiile hermeneutice.

Subliniind, încă o dată, austeritatea prezentării biobibliografice a scriitoarei Rodica Braga și a unei receptări *fractalice* a creației acesteia, **actualitatea** temei noastre de cercetare devine evidentă, iar intenția noastră de a aplica o grilă de lectură eterogenă textelor imprimă cercetării și un *caracter inovator*. În acest sens, ne propunem un „cod” critic de interpretare a creației scriitoarei Rodica Braga, prin activarea unui instrumentar complex, iar pentru „pistele de receptare” a textului literar vom apela la nuclee din teoria imaginariului, critica tematologică, lingvistică, filozofie, dar și din critica psihanalitică, pentru identificarea „metaforelor obsedante” prin intermediul cărora putem descrie „mitul personal” (în accepțiunea consacrată), arhetipologie, teoria mentalităților, religie, împletind perspectiva fenomenologică și cea hermeneutică. Vom extrage repere analitice din arii complementare, care vor proiecta direcțiile receptării și vor funcționa ca suport pentru hermeneutica ulterioară. Ne propunem, așadar, prin prezenta lucrare, o analiză detaliată, un gest de receptare unitară a creațiilor în versuri și în proză ale scriitoarei Rodica Braga, depășind limitele unei cercetări monografice și tinzând către un studiu interdisciplinar.

Organizarea cercetării va urmări desfășurarea dinspre general (pornind de la o necesară contextualizare și de la delimitările conceptuale obligatorii) spre particular (analiza de identificare), însă aceste două paliere nu trebuie considerate segmente izolate, întrucât se

---

⁴ Rodica Braga, *A fi bărbat și a fi femeie, iată două moduri diferite de a ființa*, în vol. Mihaela Ursa (coord.), *Divanul scriitoarei*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2010, p. 33.

întrepătrund ca părți ale unei sfere complexe, dar unitare. Componenta teoretică, indispensabilă intenției noastre și care operează cu o serie de coordonate și structuri preliminare, s-a dovedit necesară pentru stabilirea conceptelor-ancoră și a cadrului socio-istoric și cultural, cea de-a doua componentă (complementară celei teoretice, care ne-a trasat direcțiile receptării) fiind rezervată hermeneuticii aplicate corpusului selectat.

Caracterul științific al acestei cercetări va fi susținut de bibliografia variată aferentă temei, care cuprinde: istorii literare, studii de critică și teorie literară, dicționare de autori, dicționare de simboluri, eseuri critice, volume exegetice colective, articole și recenzii publicate în periodice, sugerând, totodată, și intenția noastră de a aplica textelor și o grilă de lectură profund personală.

Particularitățile liricii Rodicăi Braga impun o reconsiderare a paradigmatelor clasice, determinându-ne să pornim în căutarea unei propuneri de lectură inovatoare, pe cât se poate. Fără a ne aroga meritele unui pionierat în această direcție, trebuie să subliniem faptul că în critica românească nu sunt asociați ferm, *de facto*, termenii *poezie* și *autoficțiune*, așadar pentru aprofundarea aspectelor teoretice a fost necesar să parcurgem, în special, o bibliografie furnizată de către teroreticieni englezi, francezi și spanioli. Printre obiectivele lucrării, s-a numărat și realizarea unei bibliografii ample și actualizate a subiectului și, cu toate că nu tindem la (re)vizitarea unei bibliografii exhaustive, am întreprins și o cercetare minuțioasă a periodicelelor în care sunt răspândite repere teoretice sau recenzii, interviuri ori eseuri ale scriitoarei, mai puțin cunoscute sau mai greu accesibile cititorului de azi.

În ceea ce privește **structura și organizarea lucrării**, aceasta va cuprinde trei capitole, cu subcapitolele aferente, introducere, concluzii și o bibliografie finală, urmate de câteva anexe reprezentative.

Într-o ordine firească, impusă de protocolul de cercetare, în primul capitol al lucrării, ***PARTICULARITĂȚI FICTIONALE ȘI PERSPECTIVE TEORETICE ASUPRA OPEREI SCRITOAREI RODICA BRAGA***, am considerat necesară o scurtă contextualizare și trasarea unor succinte repere biografice care se vor regăsi, într-o oarecare măsură, și în operă, prezența discretă a scriitoarei pe „scena” literaturii române impunând și realizarea unui scurt popas asupra traseului destinal. În a doua secțiune a primului capitol, am considerat utilă, de asemenea, fixarea ramei teoretice și stabilirea unor repere analitice care vor constitui un punct de pornire în demersul hermeneutic. Subcapitolele ***1.2.1. Paradigma existențială și problema sinelui în***

literatură și 1.2.2. Procedul ficționalizării de sine abordează problema sinelui prin prisma unor propuneri de analiză interdisciplinară, axându-ne pe considerentele pertinente ale unor teoreticieni consacrați, care provin din diferite arii de cercetare, între ei amintindu-i, aici, doar pe Paul de Man, Paul Ricoeur, Alasdair MacIntyre, Philippe Lejeune, James Olney, Georges Gusdorf, Mark Freeman ș.a. Poemele Rodicăi Braga impun asocierea cu o linie teoretică bazată pe același mecanism autoficțional, ca paradigmă relevantă (la fel ca textele în proză), cu toate că o atare opțiune reprezintă o provocare, fiind o propunere inovatoare, mai ales în domeniul poeziei. Astfel, *Aporiile discursului liric autobiografic și autoficțional* fac obiectul studiului din subcapitolul 1.2.3.1., poemele Rodicăi Braga bazându-se pe o ambiguitate discursivă, în care biografia autorului real se contopește cu poezia, transgresând planurile real-ficțional și producând efecte asupra receptării acestui tip de texte. Subcapitolul 1.2.3.2. *Ficționalizarea autorului și efectele receptării* dezbate strategiile de lectură necesare lectorului pentru a „descifra” ego-grafiile lirice, cititorul fiind conștient că autorul ca persoană empirică nu e cel care „vorbește” în poem, dar admite, în același timp, elementele care fac aluzie la autorul-persoană reală. În subcapitolul 1.2.3.3. *Statutul subiectului autoreferențial în discursul liric autoficțional*, vom urmări schimbările de paradigmă pe care acest concept le-a întâlnit, astfel încât să soluționăm problema dacă o atare instanță ar trebui apropiată de subiectul empiric sau dacă, dimpotrivă, poate fi considerată ca fiind în întregime fictivă. În acest demers axat pe statutul subiectului autoreferențial în discursul liric autoficțional este necesară și o scurtă reflecție asupra problemei identitare a acestui subiect, care va face obiectul subcapitolului 1.2.3.4. *Paradigma identitară a subiectului autoficțional*. Subcapitolul 1.2.3.5. *Subiect – autor. De la „funcția de autor” la auto(r)ficțiune* se concentrează asupra autorului, această categorie complexă, care a fost și continuă să fie una dintre cele mai problematice noțiuni în domeniul teoriei literare și asupra principalelor teorii și a autorilor care s-au pronunțat pe acest subiect, de cele mai multe ori de pe poziții contrare, stârnind multiple polemici.

Cel de-al doilea capitol (*POEZIA RODICĂI BRAGA – MARILE EVADĂRI DIN STRUCTURILE CONSACRATE ȘI FUGA SPRE EGO-GRAFII LIRICE*) se axează pe o deconstrucție a imaginarului poetic al autoarei, pentru a identifica specificul discursului liric. Rodica Braga reușește să creeze o poezie de interogare a sinelui, urmărind acest fir unificator în toate volumele sale, metafora obsedantă a creației sale în versuri fiind acea lucidă contemplare a spectacolului propriei interiorități. Întreaga sa creație lirică (la fel ca proza) se dezvăluie ca un

palimpsest de *huri* trecute și actuale, de *succedanee identitare*, piese indispensabile în completarea puzzle-ului identitar, autoarea prelungindu-și, astfel, existența într-o *irealitate imediată*, cea a *ființei de hârtie*, care simte și trăiește prin chiar actul scriptic, așa cum reiese din versurile-confesiune „inima-mi pompează/ cerneală, clorotice/ litere, alergând prin/ artere, cum peștii sloboziți/ în acvarii nătânge”⁵. Caracteristicile poeziei Rodicăi Braga ne-au determinat să includem și această categorie de texte (la fel ca textele în proză) în sfera autoficțiunii. Cu toate că termenul de *autoficțiune* a fost aplicat inițial doar textelor în proză, încercându-se definirea ambivalenței textuale provocate de jocul constant de (*în*)*locuire* a autobiografiei cu ficțiunea, intenția noastră este să depășim cutuma și să extindem categoria autoficționalității și în universul liric. Vom reevalua, în consecință, concepte precum **(auto)referențialitatea și auctorialitatea**, poziționate în același context cu nevoia de (auto)exprimare și de (auto)confesiune formulate de un subiect, care poate fi numit, cu lejeritate, eu autoficțional. Vom opera, în această secțiune a studiului nostru, cu termeni-cheie precum: *auto-grafie – ego-grafie* (variantă pe care, cu modestie, o propunem), *subiect autoreferențial - subiect autoficțional, identități poetice – metafore ale sinelui* ș.a.

În primul subcapitol, **2.1. Ego-grafia sau „auto-grafia” – o nouă formulă poetică?**, pornind de la termenul de *autography* propus de către H. Porter Abbott, vom încerca să definim conceptul de *ego-grafie*, care descrie modelul discursului liric abordat de poeta Rodica Braga. Vom opera cu acest concept în condițiile identificării pragmatice (nu ontologice) a autorului cu subiectul liric, scrierea de sine presupunând, în acest proces metaforic, (auto)identificarea și suprapunerea celor două entități. Conceptul reconfigurează și discursul „auto(bio)grafic”, prin deplasarea centrului de interes pe materialitatea prezenței autorului în operă, instaurând, totodată, o textualitate care evidențiază factura ficțională a subiectului poetic. Subcapitolul **2.2. Ego-grafii lirice – o po(i)etică autobiografică sau autoficțională?**, în strânsă conexiune cu cel precedent, va dezbate tentativele de încadrare a acestui gen de texte într-o direcție autobiografică sau autoficțională.

Aceste repere/ delimitări teoretice necesare reprezintă un punct de pornire util pentru exercițiul exegetic propus în subcapitolele **2.4. (Tran)scrierea eului în poemele Rodicăi Braga, 2.5. Metafore ale sinelui. Identități poetice și subiecte discursive, 2.5.1. „În carne și versuri”**.

---

⁵Rodica Braga, *ah, prețul!* în vol. *Stacojiu, în vânzare de vânt*, Colecția OPERA OMNIA, Iași, Tipo Moldova, 2012, p. 106.

Consubstanțialitatea poetei cu poemul, 2.5.2. Coordonate/ dimensiuni temporale ale ființei: Chronos – Kairos – Thanatos, unde vom analiza prezența autoarei, la nivel figurativ, în semantica discursului liric autoficțional și vom observa, cu ajutorul unor exemple relevante din poemele Rodicăi Braga, modul în care o interpretare complexă a acestui concept poate fi utilă pentru înțelegerea rolurilor actanțiale și ale avatarurilor adoptate de „eu” în operele autoarei. Prin operarea unor incizii subtile în substanța și carnea poemului, vom observa o fluidizare a limitelor ontologice în poezia Rodicăi Braga. Poemul devine un spațiu al depersonalizării, în care poeta, prin dedublare și oscilând între două ontologii, se reconfigurează atât ca trop textual, cât și ca figură textuală.

Un spațiu special vom alocă, în cercetarea noastră, **poemelor despre pandemie**, mutând centrul de interes de pe relația dintre subiectul poetic și subiectul empiric și pe statutul acestor entități în discursul liric (ceea ce a făcut obiectul de studiu al subcapitolelor anterioare) spre una dintre condițiile esențiale ale poeziei autoficționale - **„textualizarea” realității concrete și a prezentului imediat**. Bazându-ne pe o lectură de tip *close reading*, pe explorarea imaginarului poetic al pandemiei, vom observa, totodată, efectele acestui „real poetic” asupra subiectului liric.

O marcă distinctă a creațiilor Rodicăi Braga o reprezintă distilarea substratului autobiografic într-un creuzet ficțional, ceea ce ne propunem să demonstrăm în cel de-al treilea capitol, **PROZA RODICĂI BRAGA – AUTOREFERENȚIALITATEA CA FICȚIUNE DE SINE**, un capitol amplu și complex prin densitatea operelor analizate, dar și a metodelor hermeneutice și a grilelor de lectură aplicate. Prin puterea cuvântului, scriitoarea a reușit să transpună, în text, propriile semne interioare, într-un gen de scriitură în care autoreferențialitatea se recrează după chipul și asemănarea ficțiunii, iar autoarea, aflată în siajul amintirilor, se insinuează într-un spațiu ficțional.

Primul subcapitol – **Despre po(i)etica autoreferențialității** – schițează modelul teoretic al discursului autoreferențial, completat cu opiniile personale ale autoarei (din convorbirile private ale subsemnatei cu scriitoarea Rodica Braga) care înțelege autoreferențialitatea ca „descrierea unor trăiri care trebuie să aibă acel dram de sinceritate care le face perfect și general valabile, ca aparținând nu numai unei anumite ființe, ci având acel grad de universalitate care le încarcă de veridicitate, de autenticitate”⁶. Discursul autoreferențial implică, însă, – cel puțin în

---

⁶ Citat extras din corespondența noastră cu scriitoarea Rodica Braga.

cazul scriitoarei Rodica Braga – și procedeul ficționalizării de sine, funcția referențială servind, în acest caz, unor rațiuni (auto)ficționale. În subcapitolul **3.2. *Literatura - mărturisire a sinelui sau reconfigurare identitară? O cronologie a prozei*** ne propunem identificarea și stabilirea unor constante sau particularități ficționale ale operei scriitoarei Rodica Braga, în contextul încadrării creației sale în diverse paradigme teoretice.

Fără a avea pretenția unei analize exhaustive a operei scriitoarei Rodica Braga, intenția noastră se rezumă la urmărirea în ordine cronologică a unor constante pentru stabilirea evoluției și a maturizării în planul creației. Pentru interpretarea și descifrarea textelor în proză vom apela, în principal, la instrumente care provin din teoria imaginarului, fiind evidente, în opera scriitoarei Rodica Braga, constante tematice care se încadrează în reperele unui imaginar identitar. Metoda propusă nu reprezintă o soluție definitivă pentru „decriptarea” subtilităților creațiilor în proză supuse demersului critic, întrucât epuizează doar într-o oarecare măsură registrele interpretative ale operei, însă, în acest mod, vom proiecta asupra creației Rodicăi Braga câteva posibile strategii de descifrare a textului și, sperăm noi, câteva interogații care să provoace la lecturi mereu proaspete.

Propensiunea spre dezvăluirea eului interior se remarcă cel mai pregnant în textul confesiv, în pseudo-jurnalul *Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate*, pe care îl considerăm un crochiu de scriere autoficțională și asupra căruia vom stăruia în cele două subcapitole **3.3. *Textul confesiv - crochiu de scriere autoficțională*** și **3.4. *Ontologie lingvistică. Provocările unei viziuni interdisciplinare***. Pentru a imprima studiului un caracter interdisciplinar, vom revizita acest text în grilă lingvistică și, axându-ne pe teoriile unor lingviști și filozofi ai limbajului precum David Kaplan, Charles Sanders Peirce, Bertrand Russell, Hans Reichenbach, Thomas Nagel și John McDowell, vom încerca să identificăm și să analizăm formele de exprimare ale „eului lingvistic” prin intermediul elementelor deictice, un subiect foarte puțin abordat, încă, în cadrul literaturii de specialitate, scopul fiind acela de a iniția un nou dialog între studiile literare și lingvistică. ***Strategiile de ficționalizare a sinelui în proza scurtă*** ne stau în atenție în subcapitolul 3.5., având ca finalitate identificarea și analizarea strategiilor de ficționalizare a sinelui în cele două volume de proză scurtă, *Sângele alb al pietrelor* și *Eternități de o clipă*. Intenția noastră este aceea de a demonstra consubstanțialitatea personajului cu spațiul și timpul, cele două coordonate fiind configurate drept categorii-suport pentru crearea unui profil identitar.

Vom identifica o spațialitate interioară și o temporalitate interioară, ambele coordonate fiind filtrate prin matricea propriei sensibilități, dezvăluind o dimensiune subiectivă și personală.

Prin urmare, plecăm de la un marcaj fin, identificat drept premisă a cercetării noastre: poeta și prozatoarea Rodica Braga se **(de-/re-)scrie pe sine**. De la un capăt la celălalt al creației sale, pendulând între auto-dezvăluire și auto-camuflare, între *confesiune și autoficțiune*, scriitoarea Rodica Braga se identifică cu actul scriptural. Aceasta este teza prezentei lucrări și ceea ce ne propunem să demonstrăm, însă, conștientizând complexitatea subiectului și gama variată a registrelor interpretative, considerăm prezentul studiu un demers perfectibil și o încercare de a formula ipoteze de lucru deschise unor noi direcții de cercetare.

BIBLIOGRAFIE

A. OPERA

1. ÎN VOLUM:

- **VOLUME DE AUTOR (în ordine cronologică):**

1. Braga, Rodica, *Sângele alb al pietrelor*, schițe, Editura Cartea Românească, București, 1972.
2. Braga, Rodica, *Nisipul memoriei*, roman, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978.
3. Braga, Rodica, *Dincolo de dragoste*, roman, Editura Eminescu, București, 1979.
4. Braga, Rodica, *Eternități de o clipă*, schițe, Editura Eminescu, București, 1982.
5. Braga, Rodica, *Singurătatea pământului*, roman, Editura Eminescu, București, 1985.
6. Braga, Rodica, *Prietenii lui Arthur*, carte pentru copii, Editura Ion Creangă, București, 1986.
7. Braga, Rodica, *Commentarius perpetuus*, parabole, în colaborare cu Mircea Ivănescu, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986.
8. Braga, Rodica, *Maia*, roman, Editura Eminescu, București, 1988.
9. Braga, Rodica, *Împăratul vrăjitor*, carte pentru copii, Editura Transilvania, Sibiu, 1990.
10. Braga, Rodica, *Ce povestesc icoanele*, Editura Transilvania, Sibiu, 1991.
11. Braga, Rodica, *Fluturile negru*, roman, Editura Imago, Sibiu, 1994.
12. Braga, Rodica, *Neliniștea cuvintelor*, versuri, Editura Imago, Sibiu, 1995.
13. Braga, Rodica, *A doua neliniște*, versuri, Editura Imago, Sibiu, 1997.
14. Braga, Rodica, *Stacojiu*, versuri, Editura Imago, Sibiu, 2000.
15. Braga, Rodica, *Și va fi ziua a opta ...*, roman, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
16. Braga, Rodica, *Visul bufniței*, versuri, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003.
17. Braga, Rodica, *Commentarius perpetuus 2*, în colaborare cu Mircea Ivănescu, Editura Imago, Sibiu, 2003.
18. Braga, Rodica, *Anul 2000, simple exerciții de sinceritate*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2005.
19. Braga, Rodica, *Făptura de raze*, versuri, Sibiu, Editura Imago, Sibiu, 2007.

20. Braga, Rodica, *Adagio*, roman, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2007.
21. Braga, Rodica, *Senin ca-n ou*, versuri, Editura Vinea, București, 2009.
22. Braga, Rodica, *Vară de sidef*, roman, Editura Imago, Sibiu, 2010.
23. Braga, Rodica, *Vânare de vânt*, versuri, Iași, Editura Tipo Moldova, 2012.
24. Braga, Rodica, *Visând viața*, proză scurtă, Iași, Editura Tipo Moldova, 2012.
25. Braga, Rodica, *Singurătatea pământului*, roman, ed. a II-a, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 2013.
26. Braga, Rodica, *Umbra din cuvânt*, Iași, Editura Junimea, 2013.
27. Braga, Rodica, *Picătura de arsenic*, versuri, București, eLiteratura, 2015.
28. Braga, Rodica, *Timp în derivă*, București, Editura Contemporanul, 2016.
29. Braga, Rodica, *Ametist*, Sibiu, Editura Imago, 2017.
30. Braga, Rodica, *Trupul de fum al zilei*, București, Ideea Europeană, 2018.
31. Braga, Rodica, *O sută și una de poezii*, București, Ed. Academiei Române, 2019.
32. Braga, Rodica, *Zgomotul liniștii*, Sibiu, Imago, 2019.
33. Braga, Rodica, *Sabie de lumină*, București, Ideea Europeană, 2020.
34. Braga, Rodica, *Poeme în mi bemol*, Cluj-Napoca, Limes, 2021.
35. Braga, Rodica, *șoaptele toamnei*, Sibiu, Imago, 2021.
36. Braga, Rodica, *Azi-noapte, pământul a țipat la mine: ultimele poeme*, Cluj-Napoca, Limes, 2022.

• **ÎN VOLUME COLECTIVE (în ordine cronologică):**

1. *Poezia contemporană sibiană*, volum colectiv, cu ilustrații de Ștefan Orth, Editura Honterus, Sibiu, 2007.
2. *Voices of contemporary Romanian poetry*, Cluj-Napoca, Sedan, 2007.
3. *Visteriile cetății, 18 poeți sibieni*, volum colectiv bilingv, Institutul Cultural Român, București, 2008.
4. *Piața aurarilor*, volum colectiv, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2009.
5. *Eternități de o clipă*, volum colectiv, Editura InfoArt Media, Sibiu, 2010.
6. *Puncte de reper*, volum colectiv, Editura Ardealul, Târgu Mureș, 2011.
7. *Antologie de poezie română contemporană*, vol. 1, Iași, Editura Tipo Moldova, 2013.

8. *Transilvania din cuvinte*. O antologie alcătuită de Irina Petraș, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2017.

2. ÎN PERIODICE (în ordine cronologică):

1. Braga, Rodica, *Cu dinții în noapte*, în „Tribuna”, nr. 32/ 1971.
2. Braga, Rodica, *Fiii noștri merg singuri pe drumul lor*, fragment din romanul *Călătoria*, în „Transilvania”, anul 84, nr. 3/ 1978.
3. Braga, Rodica, *Der Sand der Erinnerung*, (Romanfragment), în „Neue Literatur”, Jahrgang 29, nr. 12/ 1978.
4. Braga, Rodica, *Călătoria sau Dincolo de dragoste*, (fragment de roman), în „Transilvania”, Anul 85, nr. 3/ 1979.
5. Braga, Rodica, *Bătrânul*, în „Transilvania”, Anul 86, nr. 10/ 1980.
6. Braga, Rodica, *Adevărul unei dimineți*, în „Transilvania”, anul 87, nr. 5/ 1981.
7. Braga, Rodica, *Așteptare*, în „România literară”, anul 14, nr. 47/ 1981.
8. Braga, Rodica, *Irezistibila chemare*, în „Transilvania”, anul 88, nr. 3/ 1982.
9. Braga, Rodica, *Sînt unele toamne*, în „Transilvania”, anul 88, nr. 10/ 1982.
10. Braga, Rodica, *Liniștea Lanocrămului*, în „Transilvania”, anul 89, nr. 5/ 1983.
11. Braga, Rodica, *A întreba prin creație*, în „Tribuna Sibiului”, anul XXXV, nr. 8069, 1983.
12. Braga, Rodica, *Singurătatea pământului*, fragment de roman, în „Transilvania”, anul 90, nr. 3/ 1984.
13. Braga, Rodica, *Un sat între Olt și Carpați*, în „Transilvania”, anul 90, nr. 5/ 1984.
14. Braga, Rodica, *La joc*, fragment din romanul *Singurătatea pământului*, în „Transilvania”, anul 90, nr. 12/ 1984.
15. Braga, Rodica, *Senin de Lanocrăm*, în „Transilvania”, anul 92, nr. 10/ 1986.
16. Braga, Rodica, *Pacea noastră cea de toate zilele*, în „Transilvania”, anul 92, nr. 11/ 1986.
17. Braga, Rodica, *Maia*, (fragment de roman), în „Transilvania”, anul 93, nr. 3/ 1987.
18. Braga, Rodica, *Grupaj de versuri*, în „Transilvania”, anul 94, nr. 3/ 1988.
19. Braga, Rodica, *Fluturile negru*, (fragment) în „Transilvania”, anul 95, nr. 3/ 1989.

20. Braga, Rodica, *Poetului*, în „Transilvania”, anul 95, nr. 6/ 1989.
21. Braga, Rodica, *Fără sfârșit șirul de uimiri*, în „Transilvania”, anul 95, nr. 8/ 1989.
22. Braga, Rodica, *Poezii*, în „Transilvania”, anul 96, nr. 3/ 1990.
23. Braga, Rodica, *Parlagiii*, în „Tribuna”, anul 106, nr. 86/ 1990.
24. Braga, Rodica, *Irizații*, (fragment), în „Rostirea românească”, anul II, nr. 5-6/ 1996.
25. Braga, Rodica, *Carnet liric. Poeți sibieni*, în „Tribuna Sibiului”, anul 117, nr. 3026/ 2001.
26. Braga, Rodica, *Profesiune de credință*, în „Tribuna culturală”, anul 117, nr. 3032/ 2001.
27. Braga, Rodica, *Și va fi ziua a opta*, în „Transilvania”, Anul 108, nr. 1/ 2001.
28. Braga, Rodica, *Poezie*, în „Transilvania”, Anul 108, nr. 6/ 2001.
29. Braga, Rodica, *Poeme*, în „Vatra”, Anul 31, nr. 12/ 2001.
30. Braga, Rodica, *Poezie*, în „Transilvania”, Anul 109, nr. 6/ 2002.
31. Braga, Rodica, *O unică și incredibilă experiență*, în „Tribuna”, an CXIX, serie nouă, nr. 3901, 2003.
32. Braga, Rodica, *Exerciții de sinceritate* (Jurnal, 2000), în „Vatra”, Anul 34, nr. 5-6/ 2004.
33. Braga, Rodica, *Proză*, în „Vatra”, Anul 34, nr. 5-6/ 2004.
34. Braga, Rodica, *Clopot fără limbă, singurătatea*, în „Transilvania”, anul 110, nr. 12/ 2004.
35. Braga, Rodica, *Anul 2000, simple exerciții de sinceritate*, fragment, în „Saeculum”, nr. 1 (19)/ 2005.
36. Braga, Rodica, *O unică și incredibilă experiență*, în „Transilvania”, anul 112, nr. 7/ 2006.
37. Braga, Rodica, *Poeme*, în „Contemporanul”, nr. 12/ 2016.
38. Braga, Rodica, *Poem*, în „Contemporanul”, nr. 4/ 2017.
39. Braga, Rodica, *Poem*, în „Contemporanul”, nr. 7/ 2017.
40. Braga, Rodica, *Poeme*, în „Alternanțe”, anul VI, nr. 2 (19)/ 2018.
41. Braga, Rodica, *Poeme*, în „Poesis”, anul XXIX, nr. 3 (316)/ 2018.
42. Braga, Rodica, *Poeme*, în „Euphorion”, nr. 4/ 2019.
43. Braga, Rodica, *Poeme*, în „Vatra”, anul 50, nr. 7/ 2020.

44. Braga, Rodica, *Poeme*, în „Euphorion”, nr. 1/ 2021.

3. INTERVIURI

1. [Rodica Braga], *Premiile Asociației Scriitorilor din Sibiu pe anul 1978*, Convorbiri consemnate de N.I. Dobra, în „Tribuna Sibiului”, an XXXI, nr. 6835, 1979.
2. Rodica Braga, Cuvânt rostit cu ocazia lansării volumului *Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate*, (7 martie 2005), disponibil la <http://www.dspace.bjstrasibiu.ro/bitstream/123456789/174/1/004.Braga.pdf>, accesat la 19.08.2019.
3. Rodica Braga, *Dialog pe tema „Între intenția autorului și interpretare” (Interviu cu romanciera Rodica Braga)*, în „Discobolul”, serie nouă, anul IX, nr. 97-98-99 (103-104-105), 2006.
4. Rodica Braga, *Negreșit, poezia are funcție de trezire*, Confesiune prilejuită de lansare volumului *Trupul de fum al zilei*, disponibilă la <https://www.tribuna.ro/stiri/actualitate/negresit-poezia-are-functie-de-trezire144223.html>, accesat la 23.05.2020.
5. Rodica Braga în *Doi oameni la lună – Rodica și Mircea Braga*, interviu moderat de Ligia și Atila Csiky, disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=hoTeA5O0lak>, accesat la 16.05.2020.

B. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ

1. ÎN VOLUM (în ordine alfabetică):

1. Bachelard, Gaston, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*, București, Editura Univers, 1995.
2. Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, traducere de Irina Bădescu, prefață de Mircea Martin, Pitești, Editura Paralela 45, 2005.
3. Bahtin, Mihail, *Eseuri de critică și poetică literară*, București, Editura Univers, 1972.
4. Bakhtin, Mikhail, *Problems of Dostoevsky's Poetics*, Trans. Caryl Emerson, Minneapolis, University of Minnesota Press, 1984.

5. Balotă, Nicolae, *Literatura franceză. De la Villon la zilele noastre*, București, Editura Ideea Europeană, 2015.
6. Baudrillard, Jean; Guillaume, Marc, *Figuri ale alterității*, traducere de Ciprian Mihailescu, Pitești, Editura Paralela 45, 2002.
7. Benga, Grațiela, *Rețeaua: poezia românească a anilor 2000*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2016.
8. Bernea, Ernest, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*, București, Humanitas, 1997.
9. Biriotti, Maurice & Miller, Nicola (eds.), *What Is an Author?*, Manchester, United Kingdom, Manchester University Press, 1993.
10. Blaga, Lucian, *Trilogia culturii. I. Orizonturi temporale*, București, Editura pentru literatură universală, 1969.
11. Blanchot, Maurice, *Spațiul literar*, traducere și prefață de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1980.
12. Booth, Wayne C., *Retorica romanului*, în românește de Alina Clej și Ștefan Stoenescu, București, Editura Univers, 1976.
13. Braga, Corin, *Lucian Blaga. Geneza lumilor imaginare*, ediția a II-a, revizuită, studiu introductiv de Călin Teuțișan, București, Tracus Arte, 2013.
14. Braga, Mircea, *Despre ordinul suveran al receptării*, Sibiu, Editura Imago, 2013.
15. Bruss, Elizabeth, *Autobiographical acts: the changing situation of a literary genre*, Baltimore, Maryland, Johns Hopkins University Press, 1976.
16. Burgos, Jean, *Pentru o poetică a imaginarului*, traducere de Gabriela Duda și Micaela Gulea, București, Edit. Univers, 1998.
17. Călinescu, Matei; Fokkema, Douwe (eds.), *Exploring Postmodernism*, Amsterdam, Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 1987.
18. Câmpan, Diana, *Gâtul de lebedă – utopiile răsturnate și confesiunile mascate ale lui A. E. Baconsky*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2003.
19. Chioaru, Dumitru, *Poetica temporalității. Eseu asupra poeziei românești*, Ediția a II-a revăzută, București, Editura Ideea Europeană, 2012.
20. Cosma, Anton, *Romanul românesc contemporan 1945-1985. I. Realismul*. București, Editura Eminescu, 1988.

21. Cozea, Liana, *Al doilea Eu*, București, Editura Cartea Românească, 2013.
22. de Certeau, Michel, *The practice of everyday life*, Trad. Steven Randall, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, California, 1984.
23. de Man, Paul, *Blindness and Insight. Essays in the Rhetoric of Contemporary Criticism*, ediția a doua, New York, Oxford University Press, 1971.
24. Deciu, Andreea, *Nostalgiiile identității*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.
25. Delacroix, Henri, *Psihologia artei. Eseu asupra activității artistice*, traducere de Victor Ivanovici și Virgil Mazilescu, prefață de Octavian Barbossa, București, Editura Meridiane, 1983.
26. Dubar, Claude, *Criza identităților. Interpretarea unei mutații*, traducere Gheorghe Chiriță, București, Editura Știința, 2003.
27. Dufrenne, Mikel, *Fenomenologia experienței estetice, Percepția estetică*, vol II, București, Editura Meridiane, 1976.
28. Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului. Introducere în arhetipologia generală*, traducere de Marcel Aderca, prefață și postfață de Radu Toma, București, Editura Univers, 1977.
29. Eakin, Paul John, *Autobiographical Consciousness. Body, Brain, Self and Narrative, în Living Autobiographically. How we create Identity in Narrative*, Cornell University Press, Ithaca and London, 2008.
30. Eco, Umberto, *Opera deschisă. Formă și indeterminare în poeziile contemporane*, prefață și traducere de Cornel Mihai Ionescu, Editura Paralela 45, Pitești, 2002.
31. Eliade, Mircea, *Încercarea labirintului: Convorbiri cu Claude-Henri Rocquet*, Prefață de Claude-Henri Rocquet, traducere din franceză de Doinea Cornea, București, Editura Humanitas, 2007.
32. Eliade, Mircea, *Sacrul și profanul*, traducere din limba franceză de Rodica Chira, București, Editura Humanitas, 1992.
33. Eliade, Mircea, *Tratat de istorie a religiilor*, București, Humanitas, 1992.
34. Elvireanu, Sonia, *Rodica Braga: Reprezentarea interiorității – critică literară*, București, eLiteratura, 2014.
35. Federman, Raymond, *Critifiction. Postmodern Essays*, Suny Series in Postmodern Culture Ser., STATE University of NY Press, 1993.

36. Federman, Raymond, *Îndoita vibrație. Zâmbete în Washington Square*, traducere și Cuvânt înainte de Antoaneta Ralian, București, Editura Univers, 1989.
37. Ferreol, Gilles, Jucquois, Guy (coordonatori), *Dicționarul alterității și al relațiilor interculturale*, traducere de Nadia Farcaș, Polirom, 2005.
38. Foucault, Michel, *Theatrum philosophicum*, traducere de Bogdan Ghiu, partea I și de Ciprian Mihali, Emilian Cioc și Sebastian Blaga, partea a II-a, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2001.
39. Freeman, Mark, *Rewriting the Self. History, Memory, Narrative*, New York, Routledge, 1993.
40. Garrido Dominguez, A., *Teorías de la ficción literaria*, Madrid, Arco Libros, 1997.
41. Genette, Gérard, *Introducere în arhitect. Ficțiune și dicțiune*, traducere de Ion Pop, Editura Univers, București, 1997.
42. Giddens, Anthony, *Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age*, Stanford, Stanford University Press, 1991.
43. Glodeanu, Gheorghe, *Narcis și oglinda fermecată. Metamorfozele jurnalului intim în literatura română*, Iași, Tipo Moldova, 2012.
44. Gombrowicz, Witold, *Jurnal*, selecție, traducere și note de Olga Zaicik, prefață de Kazimierz Jurzack, Editura Univers, București, 1998.
45. Guénon, René, *Simboluri ale științei sacre*, traducere de Marcel Tolcea și Sorina Șerbănescu, București, Editura Humanitas, 2008.
46. Gusdorf, George, *Lignes de vie, 2. Auto-bio-graphie*, Paris, Éditions Odile Jacob, 1991.
47. Hall, Edward T., *The Hidden Dimension*, New York, Anchor Books Editions, 1966.
48. Hall, Stuart; du Gay Paul (ed.), *Questions of Identity*, London, SAGE Publications, 1996.
49. Hegel, Georg Wilhelm Friedrich, *Prelegeri de estetică*, Traducere de D. D. Roșca, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1966.
50. Huang, Minyao; Jaszczolt, Kasia M., *Expressing the Self. Cultural Diversity & Cognitive Universals*, United Kingdom, Oxford University Press, 2018.
51. Iser, Wolfgang, *Actul lecturii. O teorie a efectului estetic*, traducere din limba germană, note și prefață de Romanița Constantinescu, Pitești, Paralela 45, 2006.
52. Ivănescu, Mircea, *versuri, poeme, poezii, altele aceleași vechi nouă*, Iași, Polirom, 2003.

53. Jopling, D. A., *Self-Knowledge and the Self*, London, Routledge, 2000.
54. Levinson, Stephen C., *Pragmatics*, Cambridge, Cambridge University Press, 1995.
55. Lévi-Strauss, Claude, *La pensée sauvage*. Avec 11 illustrations dans le texte et 13 illustrations hors texte, Paris, Plon, 1962.
56. Liiceanu, Gabriel, *Tragicul. O fenomenologie a limitei și a depășirii*, București, Editura Humanitas, 2005.
57. Lintvelt, Jaap, *Punctul de vedere. Încercare de tipologie narativă*, traducere de Angela Martin, studiu introductiv de Mircea Martin, București, Editura Univers, 1994.
58. MacIntyre, Alasdair, *After Virtue: A Study in Moral Theory*, London, Duckworth, 1985.
59. Mauron, Charles, *De la metaforele obsedante la mitul personal*. Traducere de Ioana Bot, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
60. Mignolo, Walter, *Elementos para una teoría del texto literario*, Editorial Critica, Grupo editorial Grijalbo, Barcelona, 1978.
61. Mihăieș, Mircea, *Cărțile crude. Jurnalul intim și sinuciderea*, ed. a II-a. Iași, Polirom, 2005.
62. Mora, Vicente Luis, *El sujeto boscoso. Tipologías subjetivas en la contemporaneidad entre el espejo y la notredad (1980-2015)*, Madrid, Iberoamericana, 2016.
63. Morin, Edgar, *Gândind Europa*, Ediție revăzută și adăugită, Traducere de Margareta Batcu, București, Editura Trei, 2004.
64. Morris, Charles W. (ed.), *Mind Self and Society from the Standpoint of a Social Behaviorist*, Chicago, University of Chicago, 1934.
65. Mureșan, Vianu, *Altul decât Dumnezeu (schiță pentru o teologie a urmei)*, Ediția a II-a, revăzută, București, Editura Eikon, 2017.
66. Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, București, Editura Cartea Românească, 2008.
67. Nicoară, Simona, *Istorie și imaginar. Eseuri de antropologie istorică*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2000, p. 208.
68. Nițu, George, *Elemente mitologice în creația populară românească*, București, Ed. Albatros, 1988.
69. Noica, Constantin, *Sentimentul românesc al ființei*, București, Editura Humanitas, 1996.

70. Olney, James, *Autobiography: Essays Theoretical and Critical*, Princeton University Press, 2014.
71. Olney, James, *Autobiography: Essays Theoretical and Critical*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 1980.
72. Olney, James, *Metaphors of Self. The meaning of autobiography*, New Jersey, Princeton University Press, 1972.
73. Orian, Georgeta, *Vintilă Horia, un scriitor contra timpului său*, Cluj-Napoca, Limes, 2008.
74. Pantea, Aurel, *Metamorfozele lirismului. Lirism și simbol*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2011.
75. Paz Gago, Jose Maria, *La recepción del poema. Pragmática del texto poético*, Oviedo, Universidad de Oviedo, 1999.
76. Pârjol, Florina, *Carte de identități*, București, Editura Polirom, 2014.
77. Petraș, Irina, *Cărțile deceniului 10*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2003.
78. Petrescu, Ioana Em., *Mihai Eminescu – poet tragic*, Iași, Editura Junimea, 1994.
79. Phelan, James; Rabinowitz, Peter J. (coord.), *A Companion to Narrative Theory*, Oxford, Blackwell, 2005.
80. Popescu, Simona, *Salvarea speciei. Despre suprarealism și Gellu Naum*, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000.
81. Ricoeur, Paul, *Sinele ca un altul*, Traducere din limba franceză Alina-Daniela Marinescu și Paul Marinescu, Cuvânt înainte de Paul Marinescu, București, Spandugino, 2020.
82. Ricoeur, Paul, *Temps et récit III: Le temps raconté*, Paris, Éditions du Seuil, 1985.
83. Ricoeur, Paul, *The Rule of Metaphor The creation of meaning in language*, Translated by Robert Czerny with Kathleen McLaughlin and John Costello, SJ, London and New York, Routledge, 2004.
84. Ruști, Doina, *Dicționar de simboluri din opera lui Mircea Eliade (ediția a IV-a)*, București, Editura Coresi, 2018.
85. Santarcangeli, Paolo, *Cartea labirinturilor. Istoria unui mit și a unui simbol*, Traducere din italiană de Crișan Toescu, Iași, Editura Meridiane, 1974.
86. Schmitt, Arnaud, *The Phenomenology of Autobiography. Making it real*, New York and London, Routledge, 2017.

87. Sebeok, Thomas A., *Semnele: o introducere în semiotică*, trad.: Sorin Mărculescu, București, Humanitas, 2002.
88. Searle, John, *Poetica americană. Orientări actuale*, Studii critice, antologie, note și bibliografie de Mircea Borcilă și Richard McLain, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1981.
89. Sfântul Augustin, *Confesiuni*, ediție bilingvă, Traducere din limba latină, introducere, note și comentarii, tabel cronologic și indice de Eugen Munteanu, București, Humanitas, 2018.
90. Shands, Kerstin W; Grillo, Mikrut Giulia; Pattanaik, Dipti R.; Ferreira-Meyers, Karen, (Eds.) *Writing the Self. Essays on Autobiography and Autofiction*, English Studies 5, Sweden, Elanders, 2015.
91. Simion, Eugen, *Întoarcerea autorului. Eseu despre relația creator-operă*, București, Editura Cartea Românească, 1981.
92. Simuț, Ion, *Literaturile române postbelice*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2017.
93. Sipiora, Phillip; Baumlin, James S. (ed.), *Rhetoric and Kairos: Essays in History, Theory, and Praxis*, State University of New York Press, 2002.
94. Starobinski, Jean, *Literary Style: A Symposium*, Edited and (in part) translated by Seymour Chatman, London and New York, Oxford University Press, 1971.
95. Starobinski, Jean, *Relația critică*, traducere de Alexandru George, prefață de Romul Munteanu, București, Editura Univers, 1974.
96. Starobinski, Jean, *Textul și interpretul*, traducere și prefață de Ion Pop, București, Editura Univers, 1985.
97. Todorov, Tzvetan, *Cucerirea Americii. Problema Celuilalt*, Traducere de Magda Jeanrenaud, Iași, Institutul European, 1994.
98. Tolcea, Marcel, *Ezoterism și comunicare simbolică*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2004.
99. Ursa Mihaela, (coord.), *Divanul scriitoarei*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2010.
100. Vaida, Mircea, *Lucian Blaga. Afinități și izvoare*, București, Editura Minerva, 1975.
101. van Gennep, Arnold, *Rituri de trecere. Studiul sistematic al riturilor de poartă și de prag, de ospitalitate, de adopție, de sarcină și de naștere, de copilărie, de*

- pubertate, de inițiere, de ordinație, de încoronare, de logodnă și de căsătorie, de funeralii, de anotimpuri etc.* Traducere de Lucia Berdan și Nora Vasilescu. Studiu introductiv de Nicolae Constantinescu, Postfață de Lucia Berdan, Iași, Editura Polirom, 1996.
102. Vasile, Geo, *Prozatori și esești*, București, Editura EuroPress Group, 2012.
103. Wellek, R.; Warren, A., *Teoria literaturii*, în românește de Rodica Tinis; studiu introductiv și note de Sorin Alexandrescu, București, EPLU, 1967.
104. Wunenburger, Jean-Jacques, *Viața imaginilor*, Trad. Ionel Bușe, Cluj-Napoca, Editura Cartimpex, 1998.
105. Zahavi, Dan, *Subjectivity and selfhood: investigating the first-person perspective*, A Bradford Book, London, England, The MIT Press Cambridge, 2005.
106. Zamudio, Herrera Luz Elena, *La autoficción en el cine. Una propuesta de definición basada en el modelo analítico de Vincent Colonna*, tesis doctoral, Universidad Autónoma de Madrid, 2007.

1. REFERINȚE CRITICE ÎN PERIODICE (în ordine alfabetică):

1. Anghelescu, Mircea, *Apele interiorității*, în „Vatra”, anul 50, nr. 3-4, 2020.
2. Antonescu, Nae, *Rodica Braga: Singurătatea pământului*, în „Tribuna”, nr. 34, 1986.
3. Antonescu, Nae, *Rodica Braga, Eternități de-o clipă*, în „Tribuna”, anul XXVI, nr. 45 (1351), 1982.
4. Avram, Vasile, *Între dorință și renunțare*, în „Cetatea literară”, nr. 1(10), 2002.
5. Bako, Alina, „Pansenzoralismul” și corporalitatea poeziei, în „Contemporanul”, Nr. 05 / Mai 2020.
6. Bako, Alina, *Literatura la dublu feminin*, în „Contemporanul”, Nr. 07/ Iulie 2017.
7. Boldea, Iulian, *Dincolo de unduirile liniștii*, în „Vatra” nr. 3-4/2021.
8. Burța, Bianca, *Și va fi ziua a opta*, în „Observator cultural”, nr. 144, 2002.
9. Câmpan, Diana, *Citirea de sine între două sărbători*, în „Steaua”, anul LVII, nr. 9, 2006.

10. Câmpan, Diana, *Despre abandon și ricoșeul său din ziua a opta*, în „Steaua”, anul LIII, nr. 5-6, 2002.
11. Câmpan, Diana, *Rodica Braga and the autofictional poetry*, în „Journal of Romanian Literary Studies”, nr. 18/2019, Târgu-Mureș, Arhipelag XXI Press, 2020.
12. Chiciudean, Gabriela, *Rodica Braga: si va fi ziua a opta...*, în „Arhipelag”, anul V, nr. 14-15 (1-2), 2002.
13. Chifor, Vasile, *Singurătatea pământului*, în „Tribuna Sibiului”, anul XXXVIII, nr. 8846, 1986.
14. Chifor, Vasile, *Proză și confesiune*, în „Cronica”, anul XXIV, nr. 19 (1215), 1989.
15. Chifor, Vasile, *Roman și confesiune*, în „Tribuna Sibiului”, anul XXXII, nr. 6983, 1980.
16. Chifor, Vasile, *Tăceri confesive*, în „Contemporanul”, nr. 12 (1741), 1980.
17. Chioariu, Dumitru, *Rodica Braga, poetă*, în „Euphorion”, anul XXIX, nr. 2/2018.
18. Ciobanu, Radu, *Scrisul telepatic*, în „Reflex”, an VII, nr. 10-11 (73-75), 2006.
19. Cistelean, Alexandru, *Penelopa și victimele ei*, în „Cultura”, anul I, nr. 10, 2004.
20. Clement, D.I., *Despre o neliniște*, în „Bucovina literară”, an VI, nr. 7-12 (65-73), 1996.
21. Colăcel, Onoriu, *Și va fi ziua a opta*, în „Familia”, nr.10/ 2002.
22. Constantinescu, Muguraș, *Rodica Braga: Maia*, în „Convorbiri literare”, anul XCVI, nr. 7 (1235), 1989.
23. Craia, Sultana, *Rodica Braga: „Dincolo de dragoste”*, în „Luceafărul”, anul XXIII, nr. 27 (949), 1980.
24. Cubleşan, Constantin, *„Mi-e dor să fiu cântec”*, în „Apostrof”, anul XXXIII, nr. 11(3490), 2022.
25. Cubleşan, Constantin, *Poemele crepusculului*, în „Apostrof”, anul XXIX, nr. 9(340), 2018.
26. Cubleşan, Constantin, *Rodica Braga: Dincolo de dragoste*, în „Transilvania”, anul IX (LXXXVI), nr.2, 1980.
27. Cubleşan, Constantin, *Rodica Braga: Eternități de o clipă*, în Caiet „Cibinium”, 1982.

28. Cubleşan, Constantin, *Rodica Braga, Fluturile negru*, în „Steaua”, anul XLVII, nr. 3, 1996.
29. Cubleşan, Constantin, *Rodica Braga, „Sângele alb al pietrelor”*, în „Tribuna”, an VII, nr. 3(839), 1973.
30. Cubleşan, Constantin, *Stacojiu*, în „Curierul”, anul VII, nr. 309, 2001.
31. Cubleşan, Victor, *De la povestire la discurs*, în „Piaţa literară”, nr. 9/2002.
32. Danciu, Liliana, „*Geografie” interioară*, în „Vatra”, anul 48, nr. 4-5, 2018.
33. Danciu, Liliana, *Despre „timpul îndrăcit” al creaţiei*, în „Contemporanul”, anul XXIX, nr. 4, 2018.
34. Danciu, Liliana, *Despre trans(a)aparenţa*, în „Alternanţe”, anul VI, nr. 2 (19), 2018.
35. Danciu, Liliana, *Fluiditate şi feminitate creatoare*, în „Contemporanul”, anul XXIX, nr. 2, 2018.
36. Danciu, Liliana, *Poezia, ca întâlnire a alterităţii asumate*, în „Euphorion”, anul XXIX, nr. 2/2018.
37. Danciu, Liliana, *Rodica Braga. Avatarurile feminităţii în anotimpurile iubirii*, în „Contemporanul”, anul XXIX, nr. 6(795), 2018.
38. Deleanu, Daniel, *Rodica Braga şi farmecul discret al cuvântului poetic*, în „Tribuna”, anul 114, nr. 2221, 1998.
39. Deleanu, Daniel, *Tensiuni poetice tămăduitoare*, în „Opinia publică”, an IV, nr. 241, 1995.
40. Dobra, I. N., *Exerciţii de sensibilitate şi inteligenţă*, în „Tribuna culturală”, anul 120, nr. 3931, 2004.
41. Dobra, I. N., „*Înţelepciunea are indiferenţa frunzei*”, în „Tribuna culturală”, anul CXX, serie nouă, nr. 4085, 2004.
42. Dobra, I. N., „*M-aş bucura dacă, citind cărţile mele, oamenii ar deveni mai buni*”, în „Tribuna”, anul 122, nr. 4552, 2006.
43. Dobra, I. N., „*Trează şi plină de temeri*”, în „Tribuna social-culturală”, anul 117, nr. 3050, 2001.
44. Dornea, Val, *Rodica Braga – „Eternităţi de o clipă”*, în „Tribuna Sibiului”, anul XXXIV, nr. 7839, 1982.

45. Dur, Ion, *Când fericirea e însăși viața*, în „Transilvania”, anul XVIII, nr. 4, 1989.
46. Dur, Ion, *Cuplul ca o Golgotă*, în „Tribuna culturală”, anul CXVIII, serie nouă, nr. 3363, 2002.
47. Dur, Ion, *În căutarea cuplului pierdut*, în „Transilvania”, serie nouă, nr.2, 2002.
48. Dur, Ion, *Un roman al căutării de sine*, în „Tribuna”, anul CX, nr. 1185, 1994.
49. Elvireau, Sonia, *O lirică reflexivă*, în „Apostrof”, anul XXVIII, nr. 8 (327), 2017.
50. Elvireau, Sonia, *Rodica Braga, Maia, un roman al introspecției creatoare*, în „Vatra”, anul 43, nr. 3, 2013.
51. Elvireau, Sonia, *Șoaptele toamnei*, în „Apostrof”, anul XXXIII, nr. 6 (385), 2022.
52. Elvireau, Sonia, *Un exercițiu de virtuozitate poetică*, în „Apostrof”, anul XXIV, nr. 12, 2013.
53. Florea, Rodica, *Realism modern*, în „Viața românească”, anul LXXIV, nr. 7, 1989.
54. Gârbea, Horia, *Neliniștea propice*, în „Art Panoramic”, nr. 3, 1997.
55. Gârbea, Horia, *Pledoaria pentru litera E*, în „România literară”, nr. 46/2021.
56. Grigurcu, Gheorghe, *O mediere echitabilă*, în „România literară”, nr. 45/2021.
57. Guțan, Ilie, *Nisipul memoriei*, în „Tribuna Sibiului”, anul XXX, nr. 6433, 1978.
58. Guțan, Ilie, *Rodica Braga, Sângele alb al pietrelor*, în „Transilvania”, an II (LXXIX), nr. 3, 1973.
59. Hedeș, Andreea, *Sfidarea zăpezii*, în „Luceafărul de dimineață”, nr. 3 (1129) /2021.
60. Ileni, Andrei, *Exerciții de sinceritate într-un fals jurnal*, în „Tribuna”, anul 122, nr. 4805, 2006.
61. Ivănescu, Mircea, *O carte de adevărată poezie*, în „Transilvania”, anul 94, nr. 3, 1988.
62. Lazăr, Nicolae, *Cartea din poem sau despre ivirea jocului în oglinzi felurite*, în „Tribuna Sibiului”, anul XXXIX, nr. 9240, 1987.
63. Lazăr, Nicolae, *„Maia” și viața – un binom (artistic)*, în „Tribuna Sibiului”, anul 41, nr. 9809/ 1989.
64. Lorințiu, Cleopatra, *Două cărți pentru copii*, în „Luceafărul”, anul XXX, nr. 16 (1301), 1987.
65. Manu, Emil, *Jurnalul introspectiv*, în „România literară”, anul XXII, nr. 32, 1989.

66. Manu, Emil, *O viziune a lumii țărănești ardeleni*, în „Contemporanul”, nr. 35(2076), 1986.
67. Manu, Emil, *Rodica Braga: „Eternități de-o clipă”*, în „România literară”, anul XV, nr. 39, 1982.
68. Marin, Irina, *Romanul unei poete*, în „România literară”, anul XXXV, nr. 36, 2002.
69. Mariș, Ioan, *Neliniștea cuvintelor sau Expresionismul bine temperat*, în „Tribuna culturală”, anul CXI, nr. 1440, 1995.
70. Mariș, Ioan, *Rodica Braga, A doua neliniște*, în „Tribuna culturală”, anul CXIV, 1998.
71. Mărginean, Ion, *Iubirea ca personaj*, în „Tribuna”, anul XXX, nr. 12 (1538), 1986.
72. Mihăieș, Mircea, *Cui prodest*, în „Orizont”, nr. 9 (1045), 1987.
73. Mihăilescu, C. Dan, *Rodica Braga, Eternități de-o clipă*, în „Steaua”, nr. 8, 1983.
74. Mincu, Marin, „...vorbele astea-s viață...”, în „România literară”, anul XXI, nr. 7, 1988.
75. Mircea, Corneliu, *Singurătatea pământului*, în „Transilvania”, anul XXII, nr. 6, 1986.
76. Moraru, Cornel, *Povestiri de interior*, în „Vatra”, anul XIII, nr. 9 (150), 1983.
77. Muntean, Ironim, *Rodica Braga - Drumul către sine*, în „Gând românesc”, Revistă de cultură, știință și artă, anul VII, nr.7 (63) noiembrie 2013.
78. Munteanu, Romul, *Canapeaua freudiană în roman*, în „Flacăra pentru minte, inimă și literatură”, anul XXXVIII, nr. 9 (1758), 1989.
79. Munteanu, Romul, *Rodica Braga și romanul de familie*, în „Fețele culturii”, nr. 704 (1326), 1994.
80. Munteanu, Romul, *Un duet liric*, în „Flacăra pentru minte, inimă și literatură”, anul XXXVI, nr. 7 (1652), 1987.
81. Naghiu, Adela, *Hotare limpezi la sfârșitul geometriei*, în „Nord Literar”, anul 8, nr. 3 (82), 2010.
82. Nistor, G., *Vălul/ „complexul” Maiei față în față cu viața*, în „Vatra”, anul 19, nr. 9, 1989.
83. Nistor, George, *Sand der Erinnerungen*, în „Die Woche”, nr. 540/ 21 April 1978.
84. Perian, Gheorghe, *trei femei*, în „Vatra”, anul 11, nr. 5, 1981.

85. Petraș, Irina, *Genosanalize*, în „Contemporanul”, nr. 8 (539), 2001.
86. Petraș, Irina, *Ritmurile destrămării*, în „România literară”, nr. 40-41/ 2 octombrie 2015.
87. Petraș, Irina, *Rodica Braga: Maia*, în „Steaua”, anul XL, nr. 5, 1989.
88. Petraș, Irina, *Singurătatea pământului*, în „Steaua”, anul XXXVII, nr. 6, 1986.
89. Piru, Alexandru, *Din romanele vieții*, în „Scânteia tineretului – supliment literar-artistic”, anul IX, nr. 19 (398), 1989.
90. Piru, Alexandru, *Epicul și liricul*, în „Luceafărul”, anul XXI, nr. 16 (834), 1978.
91. Popescu, Simona, *Dialogismul poetic*, în „Viața românească”, anul 82, nr. 10, 1987.
92. Popescu, Titu, *Analiză și adevăr psihologic*, în „România literară”, anul XIV, nr. 27, 1982.
93. Popescu, Titu, *Fluență și introspecție*, în „Transilvania”, anul VII (LXXXIV), nr. 4, 1978.
94. Popescu, Titu, *Modernitatea tradiției*, în „Contemporanul”, nr. 27 (2088), 1986.
95. Popescu, Titu, *Rodica Braga: Dincolo de dragoste*, în „Tribuna”, anul XXIV, nr. 8 (1209), 1980.
96. Popescu, Titu, *Rodica Braga „Sângele alb al pietrelor”*, în „Tribuna Sibiului”, anul VI, nr. 1540, 1973.
97. Popescu, Titu, *Suite lirice paralele*, în „Transilvania”, anul XVI, nr. 2, 1987.
98. Posada, Mihai, Ghișoiu, Cristina, *Adagio, roman al feminității spiritualizate*, în „Tribuna” serie nouă, an CXXIV, nr. 51-56, 2008.
99. Posada, Mihai, *Rodica Braga sau omul și opera ca întreg*, în „Euphorion”, anul XXXI, nr. 3/2020.
100. Posada, Mihai, *Rodica Braga și soarele din rană*, în „Euphorion”, anul XXXIII, nr. 1/2022.
101. Pr. Necula, Constantin, *Poezia între sabia de lumină și sabia Duhului*, în „Tribuna”, martie 2021.
102. Roman, Vlad, *Commentarius inocentissimus*, în „Steaua”, 55, nr. 4-5, 2004.
103. Scurtu, Lucian, *Vivisecții amare*, în „Euphorion”, nr. 4/2021.
104. Simion, Eugen, *Câteva parabole cu limpezimea lor aparentă*, în „România literară”, anul XX, nr. 7, 1987.

105. Sîrbu, Aurelian, *Povara înțelepciunii visând*, în „Semne”, anul VII, nr. 1 (25), 2009.
106. Spătariu, Maria, *Rodica Braga-Exerciții de sinceritate*, în „Tribuna”, anul 122, nr. 4581, 2006.
107. Șerbănescu, Mircea, *Eternități de-o clipă*, în „Orizont”, nr. 9, 1983.
108. Ștefănescu, Alex, *Sinceritate decentă*, în „România literară”, 42, nr. 1, 2010.
109. Trandafir, Constantin, *Rodica Braga, Eternități de-o clipă*, în „Transilvania”, nr.12, 1982.
110. Trandafir, Constantin, *Rodica Braga. Proza vacarmului interior*, în „Acolada”, anul III, nr. 4, 2009.
111. Trandafir, Constantin, *Viața în povestire*, în „România literară”, anul XIX, nr. 36, 1986.
112. Tupan, Maria-Ana, *Femeia în oglinda poeziei*, în „Contemporanul”, (Con)texte, anul XXXII, Nr. 05 (830)/ Mai 2021.
113. Tupan, Maria-Ana, *Ultima verba*, în „Contemporanul”, (Con)texte, anul XXXIII, Nr. 11 (848)/ noiembrie 2022.
114. Ungureanu, Cornel, *Metamorfozele jurnalului, în anul 2000*, în „Orizont”, serie nouă, anul XXV, nr. 2 (1565), 2013.
115. Urian, Tudorel, *Anotimpurile delicateții*, în „Acolada”, anul XV, nr. 7-8 (164-165), iulie-august 2021.
116. Vaida, Mircea, *Nisipul memoriei*, în „Tribuna”, anul XXIII, nr. 15 (1164), 1979.
117. Vasile, Geo, *Un bărbat și o femeie*, în „România literară”, nr. 20/ 23 mai 2008.
118. Văcărescu, Ioan Radu, *Rodica Braga – 80*, în „Euphorion”, anul XXIX, nr. 2/2018.
119. Zăvoiu, Ștefan, *Semnal*, în „Tomis”, anul XXIV, 1989.

C. REFERINȚE ELECTRONICE:

1. Alberca, Manuel, *Umbral o la ambigüedad autobiográfica*, în „Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación” nr. 50, 2012, pp. 3-24, disponibil la https://doi.org/10.5209/rev_CLAC.2012.v50.40, accesat la 24.08.2021.

2. Alexanchin, Lidia, *Problema cititorului: tipologie și conținut estetic-artistic*, în „Revistă de lingvistică și știință literară”, nr. 3–4, 2009, pp. 71-76, disponibil la https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Problema%20cititorului_tipologie%20si%20continut%20estetic_artistic.pdf, accesat la 10.10.2021.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0013838X.2018.1465255>, accesat la 10.04.2021.
3. Arfuch, Leonor, *El espacio biográfico. Dilemas de la subjetividad contemporánea*, Buenos Aires, Fondo de Cultura Económica, 2002, p. 108, disponibil la <http://dx.doi.org/10.22201/fcpys.2448492xe.2004.190.42443>, accesat la 01.09.2021.
4. Barthes, Roland, *L'Effet de réel*, în „Communications”, no 11, mars 1968, pp. 84-89, disponibil la https://www.persee.fr/doc/comm_0588-8018_1968_num_11_1_1158, accesat la 02.10.2021.
5. Barthes, Roland, *The death of the author*, în „Aspen”, no. 5–6, 1967, disponibil la <https://sites.tufts.edu/english292b/files/2012/01/Barthes-The-Death-of-the-Author.pdf>, accesat la 19.09.2021.
6. Bourdieu, Pierre, *Intellectual field and creative project [Champ intellectuel et projet créateur]*, *Les Temps modernes*, nr. 246, nov. 1966, p. 865-906, tradus de Sian France, disponibil la <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/053901846900800205>, accesat la 24.09.2021.
7. Bourdieu, Pierre, *La ilusión biográfica*, în „Acta Sociológica”, núm. 56, septiembre – diciembre, 2011, pp. 121 – 128, disponibil la <http://www.revistas.unam.mx/index.php/ras>, accesat la 23.08.2021.
8. Braga, Mircea, „Închiderea” într-o idee e la fel de nefericită ca și aceea într-o singură carte, (Interviu realizat de Iulian Boldea cu criticul Mircea Braga), în „Vatra”, din 20 decembrie 2018, disponibil on-line la <https://revistavatra.org/2018/12/20/vatra-dia-log-cu-mircea-braga-inchiderea-intr-o-idee-e-la-fel-de-nefericita-ca-si-aceea-intr-o-singura-carte/>, accesat la 06.04.2020.
9. Casas, Arturo, *La función autopoética y el problema de la productividad histórica*, în *Poesía histórica y (auto)biográfica (1975-1999): actas del IX Seminario Internacional del Centro del Instituto de Semiótica Literaria, Teatral y Nuevas Tecnologías de la UNED, Madrid, UNED 21-23 de junio, 1999*, pp. 209-218, disponibil la

- https://www.academia.edu/20802913/La_funcion_autopoyetica_y_el_problema_de_la_productividad_historica, accesat la 02.10.2021.
10. Casas, Arturo, *Metapoesia y [pos] critica: punto de fuga* în *Anthropos*, no. 208, Barcelona, Anthropos, 2005, pp. 71-81, disponibil la <https://www.scribd.com/document/147575316/Casas-Metapoesia-y-pos-critica>, accesat la 11.07.2021.
  11. Colonna, Vincent, *L'autofiction, essai sur le fictionalisation de soi en Littérature*, disponibil la <https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-00006609/document>, accesat la 17.02.2021.
  12. Combe, Dominique, *La referencia desdoblada: el sujeto lírico entre la ficción y la autobiografía*, în *Teorías sobre la Lírica*, Fernando Cabo Aseguinolaza (ed.), Madrid, Arco, 1999, pp. 127-153, disponibil la <https://filosoficabiblioteca.files.wordpress.com/2020/04/combe-dominique-la-referencia-desdoblada-el-sujeto-lirico-entre-la-ficcion-y-la-autobiografia-in-aseguinolaza-fernando-c.-org.-teorias-sobre-la-lirica-1.pdf>, accesat la 04.09.2021.
  13. Combe, Dominique, *Poésie et récit: le partage rhétorique d'Yves Bonnefoy*, în „L'information grammaticale”, Année 1984, 22, pp. 23-28, disponibil la https://www.persee.fr/doc/igram_02229838_1984_num_22_1_2242#igram_0222-9838_1984_num_22_1_T1_0024_0000, accesat la 25.08.2021.
  14. de Man, Paul, *Autobiography as De-facement*, în *MLN*, Vol. 94, No. 5, Comparative Literature. (Dec., 1979), pp. 919-930, disponibil la <http://links.jstor.org/sici?sici=00267910%28197912%2994%3A5%3C919%3AAAD%3E2.0.CO%3B2-K>, accesat la 23.08.2021.
  15. Delaume, Chloe, *La regle du je*, disponibil online la http://www.chloedelaume.net/?page_id=247, accesat la 20.03.2020.
  16. Ferreira-Meyers, Karen, *Autofiction: "imaginaire" and reality, an interesting mix leading to the illusion of a genre?*, disponibil online la <http://phantasma.lett.ubbcluj.ro/?p=4365>, accesat la 10.03.2020.
  17. Hamburger, Käte, *The logic of literature*, Translated by Marylenn J. Rose, 2nd edition, Indiana, Bloomington, Indiana University Press, 1993, disponibil la

- https://openlibrary.org/books/OL5299122M/The_logic_of_literature, accesat la 06.09.2021.
18. Holban, Ioan, *Fragediile unui ficționar de pe blocul de gheață al lumii*, în „România literară” nr. 46/2020, disponibil la <https://romania-literara.com/2020/11/fragediile-unui-fictionar-de-pe-blocul-de-gheata-al-lumii/>, accesat la 6.03.2021.
19. Bogdan Ghiu, *Spre o (nouă) mansardă*, disponibil la <https://atelier.liternet.ro/articol/9252/Bogdan-Ghiu/Spre-o-noua-mansarda.html>, accesat la 29.05.2022.
20. Maulpoix, Jean-Michel, *LE LYRISME, histoire, formes et thématique...*, disponibil la <https://www.maulpoix.net/le-lyrisme.htm>, accesat la 04.09.2021.
21. Moles, Abraham; Rohmer, Élisabeth A., *Autobiographie d'Abraham Moles. Le cursus scientifique d'Abraham Moles*, Texte inédit écrit par A. Moles et E. Rohmer Publié dans le „Bulletin de Micropsychologie”, nrs 28 et 29 (mars et juillet 1996), disponibil la https://www.infoamerica.org/documentos_pdf/moles_autobiografia.pdf, accesat la 28.12.2022.
22. Mounir Laouyen, *L'autofiction: une réception problématique*, disponibil la <https://www.fabula.org/colloques/frontieres/PDF/Laouyen.pdf>, accesat la 05.06.2020.
23. Porter Abbott, H., *Autobiography, Autography, Fiction: Groundwork for a Taxonomy of Textual Categories*, în „New Literary History”, Spring, 1988, Vol. 19, No. 3, History, Critics, and Criticism: Some Inquiries (Spring, 1988), pp. 597-615, disponibil la https://www.sas.upenn.edu/~cavitch/pdf-library/Abbott_Autobiography_Autography_Fiction.pdf, accesat la 16.08.2021.
24. Riffaterre, Michael, *The Interpretant in Literary Semiotics in Intertextuality* în „American Journal of Semiotics“ Volume 3, Issue 4, 1985, pp. 41-55, disponibil la <https://www.proquest.com/docview/213746488>, accesat la 30.09.2021.
25. Stojanovic, Isidora, *Indexicality: I, Here, Now*, disponibil la <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-02138331/document>, accesat la 06.12. 2019.
26. Toro, Vera; Schlickers, Sabine; Luengo, Ana, *La obsesión del yo. La auto(r)ficción en la literatura española y latinoamericana* în „Revista Iberoamericana”, Vol. LXVIII, nr. 240, iulie-septembrie 2012, pp. 719-722, disponibilă la

- <https://revistaiberoamericana.pitt.edu/ojs/index.php/Iberoamericana/article/view/6935/7098>, accesată la 30.08.2021.
27. Vadé, Yves, *L'émergence du sujet lyrique à l'époque romantique*, în *Figures du sujet lyrique*, Dominique Rabaté (ed.), France, PUF, 2005, pp. 11-38, disponibil la https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/4143362/mod_resource/content/1/VAD%C3%89.pdf, accesat la 04.09.2021.
28. Wiley, Norbert, *Bakhtin's Voices and Cooley's Looking Glass Self*, în „Interdisciplinary Journal for Germanic Linguistics and Semiotic Analysis” (IJGLSA), vol. 14, nr. 1, 2009, pp. 101-121, disponibil la http://cdclv.unlv.edu/pragmatism/wiley_bakhtin.pdf, accesat la 30.10.2021.
29. Wimsatt Jr., W. K.; Beardsley, M. C., *The Affective Fallacy*, în „The Sewanee Review”, Vol. 57, No. 1 (Winter, 1949), pp. 31-55, disponibil la https://hcommons.org/app/uploads/sites/1002005/2021/06/Wimsatt_Beardsley_1949_The-Affective-Fallacy.pdf, accesat la 19.09.2021.
30. Wimsatt Jr., W. K.; Beardsley, M. C., *The Intentional Fallacy*, în „The Sewanee Review”, Vol. 54, No. 3 (Jul. - Sep., 1946), pp. 468-488, disponibil la https://is.muni.cz/e1/1421/jaro2016/ESB070/um/61694259/Wimsatt__Beardley_The_Intentional_Fallacy__1946.pdf, accesat la 19.09.2021.
31. Zalta, Edward N., (ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2017 Edition), disponibil la <https://plato.stanford.edu/archives/sum2017/entries/indexicals/>, accesat la 19.12.2019.

D. ALTE LUCRĂRI CONSULTATE (alfabetic; dicționare; istorii literare; articole):

1. ***, *Scriitori ai Transilvaniei*, dicționar critic ilustrat alcătuit de Irina Petraș, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2014.
2. Chevalier, Jean; Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri. Mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, Ediția a doua, revăzută și adăugită, Traducere de Micaela Slăvescu, Laurențiu Zoicaș (coord.), București, Editura Artemis, f.a.

3. Doinaș, Ștefan Augustin, *Eu și celălalt* în „Secolul 21”, Publicație periodică de sinteză. Literatură universală – științele omului – dialogul culturilor, editată de Uniunea Scriitorilor din România și Fundația Culturală Secolul 21, nr. 1-7 (442-448)/ 2002, *Alteritate*.
4. Evseev, Ivan, *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*, Timișoara, Editura Amarcord, 1994.
5. Foucault, Michel, *Ce este un autor?*, traducere din limba engleză de Alexandru Mălăescu, în „Cafeneaua literară”, nr. 29, iulie 2016, pp. 1-8, text extras din vol. Michel Foucault, *Language, Counter - Memory, Practice*, Cornell University Press, 1977.
6. Kristeva, Julia, *Străini pentru noi înșine*, în „Secolul 21”. Publicație periodică de sinteză. Literatură universală – științele omului – dialogul culturilor, editată de Uniunea Scriitorilor din România și Fundația Culturală Secolul 21, nr. 1-7 (442-448)/ 2002, *Alteritate*.
7. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, Pitești, Paralela 45, 2008.
8. Martin, Mircea, *Ce este un autor?*, în „Luceafărul”, nr. 24 (277), 19 iunie 1996.
9. Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române (De la creația populară la postmodernism)*, București, Editura Saeculum I.O., 2000.
10. Milea, Doinița, *Coerența ficțiunii-între canonul mimetic și exercițiile metanarative*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, nr. 7/ 2006, tom 1, Alba Iulia, 2006.
11. Orian, Georgeta, *Pantofi, umbrele și înmormântări – ritul funerar ca spectacol la Matei Vișniec*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, nr. 23/ 2022, Alba Iulia, 2022.
12. Pop, Ion, *Poezia românească neomodernistă*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2018.
13. Popa, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine*, vol. I-II, București, Fundația Luceafărul, 2001.
14. Rotaru, Ion, *O istorie a literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Dacoromână TDC, 2006.

15. Simion, Eugen (coordonator), *Dicționarul general al literaturii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, vol. I A-B, 2004, vol. II C-D, 2004, vol. III E-K, 2005, vol. IV L-O, 2005, vol. V P-R, 2006, vol. VI S-T, 2007, vol. VII Ț-Z, 2009.
16. Ștefănescu, Alex, *Istoria literaturii române contemporane 1941-2000*, București, Editura Mașina de scris, 2005.